REGIONÁLNY ROZVOJ MESTA TOPOĽČANY

Milan Krajčík, Hilda Kramáreková

Abstract

The paper evaluates the current state of the regional development concept of the town of Topoľčany, within it represents the personal project of the regional development of the town tourism, it presents the background of the development in the next programming period of 2014 - 2020. At first, it briefly defines the area of the town, the past and present of the town. Then it describes the implemented projects in the town for the period 2007 - 2013. It also presents the current state of the town tourism development together with the proposal of the personal development project of the installation of information boards with the historical monuments in the town. At the end, it deals with potential future projects which mean the basis for the regional development in the next programming period.

Keywords: the town of Topoľčany, regional development, tourism strategy in the district of Topoľčany

Úvod

Regionálny rozvoj má všeobecný cieľ rozvoj regiónov, dosahovanie prosperity a blahobytu jeho obyvateľov, ktoré sa odvodzujú od ekonomického rozvoja a vyjadrujú sa pomocou konkurencieschopnosti daného územia. Územný rozvoj je spojený s cieľavedomým realizovaním stratégií rozvoja, aby sa regióny, mestá alebo vidiek stali ekonomicky a sociálne vyspelejšími (Hudec a kol., 2009).

Politika regionálneho rozvoja vystupuje ako súbor rozvojových aktivít, programov a krokov, uskutočňovaných štátom, územnými samosprávami a inými organizovanými záujmovými skupinami na regionálnej a miestnej úrovni s cieľom dosiahnuť vyvážený hospodársky a sociálny regionálny rozvoj. Tak problematika koncepcie regionálneho rozvoja obcí Slovenskej republiky je v súčasnosti jeden z hlavných prostriedkov, ktorý pomáha riešiť a zabezpečiť rozvoj obcí a prostredníctvom neho zlepšenia života obyvateľov. Regionálny rozvoj v Slovenskej republike legislatívne zabezpečuje súčasne platný Zákon o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 Z. z., ktorý stanovuje ciele a podmienky podpory regionálneho rozvoja, upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy, vyšších územných celkov, obcí a ďalších subjektov územnej spolupráce. Vymedzuje podmienky na koordináciu a realizáciu regionálneho rozvoja a zdroje financovania regionálneho rozvoja. Pojem región v tomto zákone je vymedzený ako územný celok podľa klasifikácie štatistických územných jednotiek, uvedených vo Vyhláske Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 438/2004 (www.zbierka.sk, 2008).

Hlavným cieľom článku je podať aktuálne informácie o regionálnom rozvoji mesta Topoľčany v období ukončenia programového obdobia rokov 2007 – 2013 a nástupu nového obdobia 2014 – 2020.

Čiastkovým cieľom je návrh projektu rozvoja cestovného ruchu v meste, týkajúceho sa zriadenia informačných tabúl historických pamiatok mesta, čo je v súlade so stratégiou rozvoja cestovného ruchu v okrese Topoľčany (Špoták, Jakubíková, 2012a, 2012b).

Teoreticko-metodické východiská problematiky

Problematika regionálneho rozvoja je v slovenských podmienkach dobre rozpracovaná vo všeobecnej aj konkrétnej rovine, čo súvisí so súčasným realizovaním koncepcie regionálneho rozvoja obcí Slovenskej republiky ako jedným z hlavných prostriedkov ich rozvoja. Použité informačné zdroje, ktoré sme v príspevku využili, rozdeľujeme z hľadiska obsahu do troch rovín.

Teoretická rovina sa venuje všeobecne problematike regionálneho rozvoja. Takto je zameraná práca *Podoby regionálneho a miestneho rozvoja* od Hudeca a kol. (2009). Teoretickým základom štúdia cestovného ruchu je publikácia *Geografia cestovného ruchu* od Mariota (1983).

Praktickú rovinu predstavujú práce a iné zdroje, ktoré sa zaoberajú regionálnym rozvojom mesta Topoľčany. Takými sú *Regionálny rozvoj mesta Topoľčany* od Krajčíka (2013), *Stratégia cestovného ruchu v okrese Topoľčany a Akčný plán rozvoja cestovného ruchu* od Špotáka a Jakubíkovej (2012a, 2012b), *Aktualizácia stratégie rozvoja cestovného ruchu NSK na roky 2007-2013 a aktualizácia akčného plánu pre jednotlivé strategické ciele na roky 2011-2013* od Dubcovej, Krogmanna a Kramárekovej (2011) na internetovej stránke Nitrianskeho samosprávneho kraja (www.unsk.sk). Regionálny rozvoj vo všeobecnej aj konkrétnej rovine okrem iného rozoberá *Geografia Slovenska* od Dubcovej a kol. (2008). Problematika komplexnej geografie mesta Topoľčany je rozpracovaná v práci *Komplexná geografia mesta Topoľčany* (Krajčík, 2011).

Informácie regionálneho charakteru týkajúce sa regionálneho rozvoja mesta, realizovaných projektov a partnerských miest mesta sú dostupné na internetových stránkach mesta Topoľčany (www.topolcany.sk, 2012, 2013b, 2013). Ďalšie informácie sme získali osobnou komunikáciou s projektovým manažérom na Mestskom úrade v Topoľčanoch (vladimirgrezo@topolcany.sk, 2013a). Projekt Klaster Topoľčany je predstavený na stránke www.klastertopolcany.sk (2012) a v mestských novinách *Radničné zvesti* (Kadliečková, Grežo, 2011). Významným zdrojom bol *Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Topoľčany na roky 2007–2013* od Gerhátovej (2006) uverejnený na stránke mesta (www.topolcany.sk).

Ako doplnkový materiál miestneho charakteru poslúžila aj obrázková publikácia *Mesto Topoľčany* od Chochulovej a kol. (1999). Štatistické údaje

demografického charakteru o meste Topoľčany z posledného sčítania obyvateľstva, domov a bytov (SOBD) v roku 2011 sú dostupné na internetovej stránke Štatistického úradu Slovenskej republiky (ŠÚ SR) portal.statistics.sk (2012). Veľkostné kategórie mestských sídiel na Slovensku okrem iného uvádza v *Geografii* Dubcová, Kramáreková a Farkaš (2007). Zoznam národných kultúrnych pamiatok a pamiatkových objektov na území mesta je uvedený na stránke Pamiatkového úradu SR (www.pamiatky.sk, 2011a, 2011b).

Aplikačnú rovinu príspevku predstavuje samotný *Projekt informačných tabulí historických pamiatok v meste Topoľčany* (Krajčík, 2012), ktorý sa venuje vplyvu označenia pamiatok v meste informačnými tabuľami na rozvoj cestovného ruchu. Výsledky prieskumu verejnej mienky analýzou dotazníka o predstavách obyvateľov mesta na atraktivitu mesta v oblasti cestovného ruchu v práci *Regionálny rozvoj mesta Topoľčany* od Krajčíka (2013) boli spracované ako podkladový materiál k formulovaniu záverov o ďalších možnostiach regionálneho rozvoja mesta Topoľčany v oblasti cestovného ruchu.

Informácie použité v príspevku sme získali jednak z citovanej odbornej literatúry a internetových zdrojov, materiálov inštitúcií sídlacích v meste (Mestský úrad, pracovisko Krajského pamiatkového úradu), z mestských novín, z rozhovorov s obyvateľmi mesta, z výsledkov prieskumu o cestovnom ruchu v meste formou dotazníka.

Pri spracovaní informácií sme použili systémovú metódu od analýzy študovaných javov v rámci regionálneho rozvoja mesta k syntéze poznatkov vedúcej k tvorbe vlastného projektu. Regionálny rozvoj je spracovaný na báze analytickej (analýza projektov), strategickej (formulácia strategických cieľov, priorít a opatrení regionálneho rozvoja) a implementačnej (pri tvorbe vlastného projektu).

Vymedzenie územia mesta Topoľčany

Administratívno-geografická poloha v rámci územia Slovenska situuje mesto do západnej časti Slovenska, do Nitrianskeho samosprávneho kraja ako okresné mesto najsevernejšieho okresu zo siedmich okresov kraja. Z hľadiska rozlohy a počtu obyvateľov patrí do kategórie stredne veľkých miest Slovenska (Dubcová, Kramáreková, Farkaš, 2007). Z celkovej rozlohy okresu Topoľčany 597,7 km² tvorí rozloha mesta 4,6 %. Podľa Štatistického úradu SR k Sčítaniu obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 (portal.statistics.sk, 2012) počet obyvateľov mesta 27 177 osôb predstavoval 37,61 % z počtu obyvateľov okresu. Mesto Topoľčany tvoria 3 mestské časti Topoľčany, Veľké Bedzany a Malé Bedzany. Plošne sú totožné s katastrálnymi územiami.

Mesto má významnú **dopravnú polohu**. Z hľadiska širších územných vzťahov má dobrú dostupnosť ku krajskému mestu, nachádzajúcemu sa 34 km juhovýchodným smerom. Mestom Topoľčany prechádza neelektrifikovaná

železničná trať č. 140 z Nových Zámkov do Prievidze. Z mesta je cestná dostupnosť na štyri základné smery - smerom na sever je možné sa dostať do Prievidze (cesta č. 64), na západ do Piešťan a Trnavy (cesta č. 499), na juh do Nitry (cesta č. 64), na východ cez vonkajší okruh do Zlatých Moraviec, ale i Nitry a Partizánskeho (cesta č. 593).

Z pohľadu **výškovej polohy** sa mesto nachádza v nížinatej oblasti. Priemerná nadmorská výška je 174 metrov, maximálna 248 m n. m. na svahu Bojnianskej pahorkatiny na severe mestskej časti Veľké Bedzany a minimálna 160 m n. m. v mestskej časti Topoľčany, kde rieka Nitra odteká z územia mesta.

Z hľadiska **polohy k prírodným celkom** mesto leží v doline toku rieky Nitry, ktorá je ohraničená zo západu pohorím Považský Inovec, zo severu Strážovskými vrchmi, zo severovýchodu pohorím Vtáčnik a z východu pohorím Tribeč.

Rozloha mesta je 27,58 km². Z nej podľa Katastrálneho úradu Nitra, Správy katastra Topoľčany (2012) mestská časť Topoľčany zaberá 16,95 km², mestská časť Veľké Bedzany 7,90 km² a mestská časť Malé Bedzany 2,73 km². Hustota obyvateľstva v meste je 1 005 obyvateľov na 1 km² (2013).

Tvar územia mesta je nepravidelný s výbežkami na juhovýchode a severozápade. Tvar centrálnej časti je ovplyvnený prírodnými faktormi. Mesto leží prevažne na pravom brehu stredného toku rieky Nitry. Tvar na severozápade ovplyvnili svojím tvarom pričlenené mestské časti Veľké Bedzany a Malé Bedzany (Krajčík, 2011).

Z histórie mesta Topoľčany

Prvý písomný doklad o existencii Topoľčan pochádza z roku 1173. V 13. storočí boli Topoľčany slobodné kráľovské mesto. Od 15. storočia sa vyvíjali ako trhové mesto a hospodárske centrum stredného Ponitria. Koncom 17. storočia prišli do mesta z Moravy Židia, ktorí boli dobrí obchodníci. Obyvatelia sa venovali poľnohospodárstvu a remeslám. Od 18. storočia sa v meste pravidelne konali jarmoky a sobotňajšie trhy. Po roku 1848 zostali Topoľčany poddanským mestom. Od roku 1871 sa stali sídlom slúžnovského okresu, ktorý bol najväčším okresom Nitrianskej župy.

Po prvej svetovej vojne sa Topoľčany vyvíjali ako malé mestečko s historickým námestím (obr. 1). Hotel Koruna (obr. 2), kde sa odohrával kultúrny a politický život, bol známy i v zahraničí. Navštevovali ho aj obchodníci z Anglicka, Rakúska a Nemecka, ktorí sa zúčastňovali konských jarmokov v meste. Začiatkom 20. storočia vznikali v meste prvé priemyselné prevádzky. Po 2. svetovej vojne sa mesto zmenilo z obchodno-remeselného mestečka na priemyselné centrum regiónu. Výrazná prestavba mesta sa realizovala v 70. rokoch 20. storočia a pokračuje dodnes. V roku 1971 boli k mestu pričlenené Veľké Bedzany a Malé Bedzany ako mestské časti. Tie si stále zachovávajú vidiecky ráz.

Obr. 1: Námestie s Mestským domom zo začiatku 20. storočia

Figure 1: The Square with the Town House from the beginning of the 20th century

Zdroj: Chochulová a kol., 1999

Obr. 2: Hotel Koruna z roku 1925

Figure 2: The Koruna Hotel in 1925

Zdroj: Chochulová a kol., 1999

Z hľadiska vývoja patria Topoľčany k polygenetickým mestám s dlhodobou zložitým vývojom. Mesto dnes koncentruje na svojom území viacero funkcií, a to obytňú, priemyselnú, dopravnú, služobnú a administratívnu, ako typické polyfunkčné mesto. Pôvodný pôdorys mesta je v podstate šachovnicový. Hlavné cestné trasy, železnica a vodné toky vyčlenili spravidla štvoruholníkové sektory, v ktorých sa v meste lokalizujú jednotlivé činnosti. Výskyt týchto zón je na viacerých miestach, s výnimkou centra mesta. Zóny sa vyvíjali postupne v súvislosti s priestorovým rastom mesta (Krajčík, 2011).

Topoľčany dnes

V roku 2011 mali Topoľčany 27 177 obyvateľov (portal.statistics.sk, 2012), z toho bolo 13 114 mužov (48,25 %) a 14 063 žien (51,75 %). Vývoj počtu obyvateľov súvisiaci s vývojom mesta zachytáva tab. 1 a graf 1.

Tab. 1: Vývoj počtu obyvateľov Topoľčan v rokoch 2001-2011

Table 1: The development of the population in Topoľčany during 2001-2011

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Počet obyv.	28 933	28 936	28 911	28 778	28 713	28 707
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	-
Počet obyv.	28 653	28 624	28 541	28 363	27 177	-

Zdroj: M. Krajčík, 2011, portal.statistics.sk, 2012

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov Topoľčan v rokoch 2001-2011

Graph 1: The development of the population in Topoľčany during 2001-2011

Zdroj: M. Krajčík, 2011, portal.statistics.sk, 2012

Z grafu 1 vyplýva, že vývoj počtu obyvateľov mesta Topoľčany za posledných 10 rokov je stagnujúci, až klesajúci. Je dôsledkom nízkej natality a emigrácie z mesta za prácou v období hospodárskej krízy a tým nedostatku pracovných príležitostí v meste (Krajčík, 2011).

Topoľčany sa z hľadiska lokalizácie priemyslu stali mladým monocentrickým priemyselným uzlom, ktorý v dôsledku administratívnych funkcií nadobudol umiestnenie viacerých priemyselných odvetví (Dubcová a kol., 2008). Nadregionálny význam má nábytkárska firma Decodom s.r.o., odevné firmy Ozeta Neo a.s. a Vzorodev v.d., Elektrokarbon a.s. na výrobu uhlíkov a firmy s podielom zahraničného kapitálu na výrobu káblov a iných súčiastok na automobily SEWS Slovakia s.r.o., PANKL Automotive Slovakia s.r.o., ZKW Slovakia s.r.o.

Z nevýrobných odvetví sú v živote mesta i regiónu sú významné služby. V zabezpečení bývania dominujú viacpodlažné budovy obytných objektov sídlisk.

Architektonicky prevláda moderný štýl výstavby. K rozvoju cestovného ruchu prispieva 21 stravovacích a 7 ubytovacích zariadení.

K 1. 1. 2012 bolo v meste 8 materských škôl, 7 základných škôl (z toho 2 cirkevné), 4 základné umelecké školy (z toho 2 súkromné), 2 špeciálne základné školy, 1 detský domov, 10 stredných škôl (z toho 2 súkromné) a detašované pracovisko Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave. Rozvoj kultúry realizuje mestské kultúrne stredisko prostredníctvom objektov Spoločenský dom, Dom kultúry a Spoločenské centrum Východ. Zdravotnícke služby zabezpečujú 4 polikliniky, nemocnica, ambulancie všeobecných a odborných lekárov, Regionálny úrad verejného zdravotníctva. Strediskami športu sú zimný štadión, futbalový štadión, stolnotenisová a hádzanárska hala, tenisové kurty, fitness centrá, krytá plaváreň a letné kúpalisko.

V súčasnosti je mesto Topoľčany centrom spoločenského, kultúrneho a športového diania regiónu. Z hľadiska vybavenosti má polyfunkčný charakter. Služby v meste a zastúpenie inštitúcií verejnej správy sú využívané obyvateľmi mesta ako aj jeho zázemia (Krajčík, 2011).

Regionálny rozvoj mesta Topoľčany v rokoch 2007 – 2013

Hlavnými predpokladmi pre úspešný rozvoj mesta boli budovanie ekonomiky, zabezpečenie verejnej infraštruktúry a rozvoj ľudských zdrojov.

Vízia hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Topoľčany bola vybudovať prosperujúce regionálne centrum pre obyvateľstvo a návštevníkov.

Preto v súlade s PHSR mesta Topoľčany na roky 2007 – 2013 bolo **strategickým cieľom** rozvoja mesta Topoľčany zvýšiť prosperitu mesta Topoľčany do roku 2013 prostredníctvom kvalitného podnikateľského prostredia, efektívnych verejných služieb a aktívneho spoločenského života.

V nadväznosti na víziu a strategický cieľ sa stratégia rozvoja mesta zameriavala na rozvoj v rámci **3 strategických priorít** - podnikateľské prostredie zamerané na rast konkurencieschopnosti a služieb, efektívnosť verejných služieb a kvalita životného prostredia, rozvoj ľudských zdrojov a spoločenského života (Gerhátová, 2006).

V roku 2011 bol dokončený vonkajší cestný okruh na severovýchode mesta, čím mesto bolo čiastočne odbremenené od nákladnej dopravy na trase Nitra – Prievidza.

V rámci opatrenia *zlepšenie a rozvoj infraštruktúry verejných služieb v meste* bolo cieľom realizovať výstavbu a rekonštrukciu chodníkov v centre mesta a čiastočne v ostatných častiach. Na námestí bola zriadená WIFI zóna, vybudovaný kamerový systém za účelom zvýšenia bezpečnosti občanov, vystavané boli nové byty na sídlisku Juh pre mladých obyvateľov, na námestí a v jeho blízkom okolí boli postavené lavičky pre oddych obyvateľov a návštevníkov. Zatiaľ nie je v celom meste dostatočne vyriešená otázka parkovacích miest. Projekt Budovanie

a modernizácia verejného osvetlenia v mestských častiach Malé Bedzany a Veľké Bedzany bol realizovaný od novembra 2010 do júna 2011.

Projekt Zariadenie pre seniorov Komfort (obr. 3) rozšíril a zlepšil podmienky poskytovania sociálnych služieb dobudovaním zariadenia pre seniorov rekonštrukciou bývalej MŠ a vybudovaním nového zariadenia s vybavením IKT. Projekt bol realizovaný od júna 2011 do novembra 2012.

Obr. 3: Zariadenie pre seniorov Komfort na sídlisku F

Figure 3: The Senior House Komfort on the housing estate F

Zdroj: M. Krajčík, 2012

Opatrenie zvyšovanie *energetickej efektívnosti na strane výroby a spotreby* bolo v roku 2011 riešené výstavbou ekologickej kotolne a malej elektrárne na spaľovanie biomasy na okraji sídliska Východ, čím bolo umožnené odstaviť energetický zdroj vykurovania mesta zemným plynom a zároveň zabezpečiť výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov spaľovaním drevnej hmoty. Mesto tým má modernú elektráreň na biomasu (obr. 4), čím prispelo k riešeniu opatrenia *podpora obnoviteľných zdrojov energie*.

V roku 2006 bola vystavaná kompostáreň bioodpadov (obr. 5) vo východnej časti mesta.

Obr. 4: Elektrárňa na biomasu

Figure 4: Biomass power station

Zdroj: M. Krajčík, 2012

Obr. 5: Kompostáreň bioodpadov

Figure 5: Biowaste composting plant

Zdroj: M. Krajčík, 2012

Realizácia opatrenia *zabezpečenie komplexnej ochrany územia mesta pred povodňami* z dôvodu nekomplexných opatrení na ochranu pred povodňami, hlavne v mestských častiach Veľké Bedzany a Malé Bedzany nevyriešila pôvodný zámer. Projekt čistenia Bedzianskeho potoka zrealizovaný v rokoch 2008 – 2009 tiež tento problém neodstránil.

Opatrenie *odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd* sa naplní vybudovaním verejnej kanalizačnej siete v mestských častiach Malé Bedzany a Veľké Bedzany. Postupne sa bude rekonštruovať staršia verejná kanalizačná sieť v mestskej časti Topoľčany za účelom minimalizácie nežiaducich únikov do prostredia. Výstavba kanalizácie bola vo Veľkých Bedzanoch a Malých Bedzanoch naplánovaná, zatiaľ nebola uskutočnená.

V rámci priority odpadové hospodárstvo bol v rokoch 2009 – 2011

realizovaný projekt zriadenia dotriedňovacieho dvora odpadového hospodárstva (obr. 6). Cieľom je zber, triedenie, dočasné skladovanie recyklovateľných a nebezpečných odpadov z komunálneho odpadu mesta.

Obr. 6: Dotriedňovací dvor odpadového hospodárstva

Figure 6: Yard waste management

Zdroj: M. Krajčík, 2012

V opatrení *ochrana, regenerácia a zlepšenie prírodného prostredia* boli v programe mesta realizované priebežne počas roka aktivity ako úpravy verejnej zelene a výsadby kvetov.

Projekt sa realizoval od októbra 2010 do apríla 2011. V centre mesta sa opravili cesty, chodníky, verejné osvetlenie a skrášlili sa ulice (obr. 7). Cieľom projektu regenerácia centra mesta Topolčany bolo skrášlenie centra mesta v nadväznosti na celkovú revitalizáciu sídla a podporu turizmu.

Obr. 7: Skrášlené centrum mesta

Figure 7: Beautified Town Centre

Zdroj: M. Krajčík, 2012

Z prostriedkov mesta bol na sídlisku Juh realizovaný projekt výstavby športovo-oddychovej zóny (obr. 8) v blízkosti novo vystavaných nájomných bytov pre mladé rodiny (obr. 9).

Obr. 8: Športovo-oddychová zóna

Figure 8: Sports and recreational area

Zdroj: M. Krajčík, 2012

Obr. 9: Nové byty na sídlisku Juh

Figure 9: New flats on the housing estate Juh

Zdroj: M. Krajčík, 2012

Prioritu podpora vzdelávania – opatrenie *rekonštrukcia a modernizácia vzdelávacích zariadení* mesto úspešne riešilo formou realizácie projektov v rokoch 2009 – 2013.

Zrekonštruovali a zmodernizovali sa 3 materské školy (Tribečská ul., Škultétyho ul., Ul. J. Kráľa) a 3 základné školy (Tribečská ul., Škultétyho ul., Hollého ul.), ktoré patria do pôsobnosti mesta (obr. 10).

Obr. 10: Zrenovovaná ZŠ Tribečská ul.

Figure 10: Renovated primary school Tribečská Street

Zdroj: M. Krajčík, 2012

V opatrení *modernizácia zdravotníckych zariadení* došlo v meste k významnému posunu v rekonštrukcii, rozširovaní a modernizácii zdravotníckych služieb. Vznikli dve nové moderné polikliniky ambulancií všeobecných a odborných lekárov.

Prioritu podpory aktivít zameraných na zvýšenie úrovne spoločenských podujatí mesto realizovalo prostredníctvom opatrenia *infraštruktúrne investície*. Podporovalo rekonštrukciu a modernizáciu športových zariadení, pretože šport má v meste dlhoročnú tradíciu. V rokoch 2008 – 2009 bolo zrekonštruované z prostriedkov mesta letné kúpalisko a športová hala a čiastočne sa riešila modernizácia spoločenských centier.

Mestu sa úspešne darilo naplňať i riešenie opatrenia *podpora rozvoja spoločenských podujatí* prostredníctvom organizácie tradičných spoločenských podujatí, akými sú Topoľčianske hody, jarmoky, akcie pre deti na Mikuláša a pod.

V rámci rozvoja cestovného ruchu prostredníctvom opatrenia *podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu* sa ako nedostatok javila koordinácia na regionálnej a miestnej úrovni, nedostatočná integrácia ponuky služieb cestovného ruchu a slabá propagácia kultúrohistorického potenciálu mesta, pamiatok a podobne. Z dôvodu pritiažnutia návštevníkov do regiónu a mesta sa zatiaľ len predpokladá vybudovanie cyklotrás, turistických a náučných chodníkov a prípadných atrakcií pre mesto. Zatiaľ nie je v dostatočnej miere vyriešená obnova kultúrnych pamiatok a kvalita informačných a prezentačných služieb cestovného ruchu v meste. Cieľom je založiť aj oblasťnú organizáciu cestovného ruchu, ktorá by zabezpečila propagáciu cestovného ruchu v regióne a koordináciu rozvoja cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni. Zatiaľ nevznikla z dôvodu nesplňania podmienky, že mesto nedosahuje 50 000 prenocovaní turistov za rok (Krajčík, 2013).

V júli 2011 sa začal realizovať projekt *Klaster Topolčany* s cieľom rozvoja infraštruktúry cestovného ruchu na území okresu Topolčany, efektívneho a systematického fungovania partnerstva v oblasti cestovného ruchu, skvalitnenia a propagácie služieb a produktov cestovného ruchu v regióne. Ukončenie projektu sa predpokladá v decembri 2014. Jeho realizácia zabezpečí vydávanie informačných, propagačných a marketingových materiálov, publikácií o cestovnom ruchu v regióne, propagačného DVD, vytvorenie internetového portálu. Raz do roka sa v meste uskutočnia Dni regiónu (Kadliečková, Grežo, 2011). Do konca roku 2013 bola vydaná cykloturistická mapa okresu Topolčany a ručne maľovaná mapa regiónu Topolčany ako produkty zamerané na podporu cestovného ruchu. Úspešne sa dvakrát uskutočnili Dni regiónu, kde sa prezentovali mesto, okolité obce a podnikatelia v regióne v oblasti prezentácie ľudového umenia, remesiel a ľudových tradícií regiónu.

Cestovný ruch v meste Topolčany

Z hľadiska vývoja cestovného ruchu v meste možno za prvé realizované formy cestovného ruchu považovať trhy a jarmoky z obdobia feudalizmu, i keď ich hlavnou náplňou bola obchodná činnosť. Do Topolčian sa schádzali kupci zo širokého okolia.

Novodobé formy cestovného ruchu sa rozvíjali až v 20. storočí, avšak spočiatku boli dostupné len pre majetnejšie vrstvy obyvateľstva, ktoré sa stretávali vo vtedajších reštauračných zariadeniach. V druhej polovici 20. storočia boli budované kultúrne a športové zariadenia v meste, ktoré i dnes sú centrami rozvoja kultúry a športu. Aj reštauračné a hotelové zariadenia poskytujú primerané služby pre obyvateľov a účastníkov cestovného ruchu.

Z **foriem** cestovného ruchu, v súlade s Mariotom (1983), má mesto v súčasnosti predpoklady rozvoja *rekreačného* cestovného ruchu, hlavne v spojitosti s kultúrou a športom v mestskej časti Topolčany. Aktivitami v meste sú divadelná prehliadka Topolčianska opona, Topolčianska hudobná jeseň a Topolčianska hudobná jar, Festival mladých dychových hudieb, Topolčianske hody, Petropavlovský jarmok, Kultúrne leto, výstavy v Galérii na námestí, literárno-kultúrne podujatia v Tribečskom múzeu, plavecká súťaž o Štít mesta Topolčany, Beh o pohár primátora mesta, majstrovské zápasy v stolnom tenise, vodnom póle, hokeji, futbale a iných športoch. *Turistický* cestovný ruch má možnosti rozvoja pešej turistiky a poznávania prírody v extraviláne mesta

Podľa klasifikácie foriem cestovného ruchu (Dubcová, Krogmann, Kramáreková, 2011) sa v meste rozvíja vďaka dopravnej polohe *mestský* cestovný ruch, *poznávací* cestovný ruch ako kultúrna turistika mestského typu a *religiózny* cestovný ruch. Mestský cestovný ruch má podmienky pre rozvoj prítomnosťou historických pamiatok, kultúrnych a iných inštitúcií. V rámci religiózneho cestovného ruchu sú Topolčany mariánske pútnické miesto lokálneho, resp.

regionálneho významu.

Významnými **objektmi** cestovného ruchu v meste sú kultúrno-historické pamiatky. Rímsko-katolícky kostol Nanebovzatia Panny Márie z roku 1285 je najvýznamnejšou dominantou mesta (obr. 11, 12). Druhou dominantou námestia je radnica (obr. 13, 14). Kultúrno-historickým objektom je aj dvojpodlažná katolícka fara (obr. 15).

Mesto Topoľčany v sfére **lokalizačných predpokladov** cestovného ruchu sa rozvíja vďaka *kultúrno-historickým predpokladom*, akými sú kultúrno-historické pamiatky a organizované spoločenské podujatia. Atraktivita historických pamiatok je stredná (Dubcová, Krogmann, Kramáreková, 2011).

Prírodné predpoklady cestovného ruchu poskytujú vychádzkové trasy na pravom brehu rieky Nitry na východnom okraji mesta ako miesta oddychu a relaxácie.

Z **druhov** cestovného ruchu sa realizuje *celoročný* hlavne v spojitosti so športom a návštevou historických pamiatok, ale i *sezónny* spojený s návštevou organizovaných kultúrnych podujatí. Motívy cestovného ruchu sú aj *poznávacie* (kultúra, pamiatky), aj *špeciálne* (šport, kultúra).

Za účelom propagácie cestovného ruchu v meste a okolí bola v roku 2009 zriadená v meste Topoľčianska turisticko-informačná kancelária TOP TIK, ktorá sídli v budove radnice na námestí. Zatiaľ však ponuka jej služieb nie je dostačujúca (Krajčík, 2011).

Projekt zriadenia informačných tabúl historických pamiatok

V cestovnom ruchu z hľadiska predpokladov majú Topoľčany značný potenciál. Historické objekty v meste by mohli oveľa výraznejšie ako doposiaľ príťažlivo pôsobiť na jeho rozvoj. Projekt zriadenia informačných tabúl historických pamiatok v meste Topoľčany predstavuje návrh ako jednu z možností zviditeľnenia sa mesta v cestovnom ruchu (Krajčík, 2012).

Podľa evidencie nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok (NKP) v Slovenskej republike k 20. 8. 2010 Pamiatkový úrad SR (www.pamiatky.sk, 2011a, 2011b) uvádza v meste Topoľčany 19 národných kultúrnych pamiatok (NKP) a v rámci nich 74 pamiatkových objektov (PO).

Časť historických pamiatok sa nachádza v 2 pamiatkových zónach. Sú to *Pamiatková zóna centrálna časť historického jadra mesta Topoľčany* s 3 NKP – **radnica** (1 PO), **fara** (1 PO), **kostol** (1 PO) a *Pamiatková zóna Stummerova ulica s areálom starej nemocnice* s 3 NKP na Stummerovej ulici – **vila** (1 PO), **Bilikova vila s plotom a bránou** (2 PO), **bytový dom** (1 PO) a 7 PO v areáli **starej nemocnice**.

Mimo pamiatkových zón sú NKP **starý cintorín** (10 PO), **židovský cintorín** (17 PO), **Kalvária** (20 PO), **Pálffyho vila s parkom na Ul. Pod Kalváriou** (2 PO), **vila s fontánou na Pilskej ul.** (2 PO), **Finkova vila na**

Hollého ul. (1 PO), vila a pamätná tabuľa na Ul. Československej armády (2 PO), Dvorskej vila na Ul. Československej armády (1 PO), Mokrého vila na Moyzesovej ulici (1 PO), meštiansky dom na Štúrovej ulici (1 PO), pomník súsošie padlým partizánom na Ul. 17. novembra (1 PO), socha sv. Jána Nepomuckého na podstavci vo Veľkých Bedzanoch (2 PO).

Pamiatková zóna centrálna časť historického jadra mesta Topoľčany

Rímskokatolícky kostol Nanebovzatia Panny Márie

Najstaršia písomná zmienka pochádza z roku 1285. V roku 1559 sa spomína ako kostol svätého Ondreja. Po požiari z roku 1731 bol až v roku 1740 znovu postavený barokový kostol. Nový kostol bol v roku 1802 zasvätený Nanebovzatiu Panny Márie. Súčasná podoba kostola (obr. 11, obr. 12) je výsledkom neskorobarokových úprav z obdobia rozhrania 18. a 19. storočia.

Vnútrotný priestor kostola je jednolodňový pozdĺžny s mohutnou vstavanou vežou západnej fasády a s pristavanou sakristiou a oratóriom.

Obr. 11: Pohľad na kostol Nanebovzatia Panny Márie z južnej strany

Figure 11: A view of the Church of the Assumption from the south side

Zdroj: M. Krajčík, 2011

Obr. 12: Pohľad na kostol Nanebovzatia Panny Márie zo západnej strany
Figure 12: A view of the Church of the Assumption from the west side

Zdroj: M. Krajčík, 2011

Radnica – mestský dom

Radnica bola postavená v roku 1909, projekt je od staviteľa a architekta Imricha Szötsa. Stavba v dnešnej podobe pochádza z roku 1991. Komplexná rekonštrukcia bola urobená v rokoch 1994 – 1996. Zachovala sa dominantná fasáda s mohutnou strechou v strede s vežičkou (obr. 13). Radnica je impozantnou trojpodlažnou secesnou stavbou s nádvorím. Pohľad na súčasné nádvorie je na obr. 14.

Obr. 13: Dnešná budova radnice

Figure 13: Today's Town Hall

Zdroj: M. Krajčík, 2011

Obr. 14: Radničné nádvorie

Figure 14: The Town Hall courtyard

Zdroj: M. Krajčík, 2011

Fara – budova rímskokatolíckeho farského úradu

Budova predstavuje tradičný a typický meštiansky dvojpodlažný dom (obr. 15) pôdorysu v tvare písmena U, s prejazdom a vnútorným nádvorím, ktoré susedí s kláštorom sv. Alžbety, postaveným v 90. rokoch 20. storočia.

Štvorosová fasáda má v strede nad bránou niku pre sochu svätca Jána Nepomuckého (obr. 16).

Obr. 15: Predná časť budovy fary

Figure 15: The front part of the rectory building

Zdroj: M. Krajčík, 2011

Obr. 16: Socha sv. Jána Nepomuckého na budove fary

Figure 16: The Statue of St. John of Nepomuk on the rectory building

Zdroj: M. Krajčík, 2011

Pamiatková zóna Stummerova ulica s areálom starej nemocnice

Pamiatková zóna Stummerova ulica s areálom starej nemocnice pomenovaná podľa baróna Augusta Stummera predstavuje charakteristický typ územia rýchlo sa rozvíjajúceho sídla na prelome 19. a 20. storočia. Urbanizačným impulzom bolo v roku 1886 vybudovanie nemocnice popri diaľkovej trase v kontraste s vilovou zástavbou.

Pôvodný areál nemocnice tvorili 4 prízemné budovy v štýle eklektizmu, secesie a architektúry 20. storočia. Prístupová cesta do areálu prechádzala podbráním vysokého objektu s kupolovou strechou v strede a nasadenou zvonnicou v tvare lucerny (obr. 17). Okolo nemocnice sa nachádza ohradový múr (obr. 18).

Obr. 17: Vstupná brána do starej nemocnice

Figure 17: The gateway to the old hospital

Zdroj: M. Krajčík, 2011

Obr. 18: Ohradový múr starej nemocnice
Figure 18: The fence wall of the old hospital

Zdroj: M. Krajčík, 2011

Vila známa ako Bilikova je solitérna stavba v secesnom štýle z roku 1909 od staviteľa Bilika. Je situovaná v parkovej úprave záhrady so zachovaným secesným kovaným oplotením (obr. 19). Dnes je v súkromnom vlastníctve.

Na Stummerovej ulici sa nachádzajú 2 vily (obr. 19, obr. 20) a bytový dom (obr. 21). Objekt na obr. 20 je prízemnou solitérnou stavbou s manzardovou strechou, s bohato riešenou historickou fasádou a záhradou so štýlovým oplotením zo začiatku 20. storočia.

Obr. 19: Bilikova vila
Figure 19: Bilik's villa

Zdroj: M. Krajčík, 2011

Obr. 20: Meštianska vila na Stummerovej ulici
Figure 20: The bourgeois villa in Stummer Street

Zdroj: M. Krajčík, 2011

Poschodový dom na obr. 21 je pavlačový s prejazdom do nádvorja. Pod eklektickou fasádou sú skryté moderné stavebné technológie ako železobetón a nosníky, ktoré sa na území mesta využívali už na konci 19. storočia. Dnes v budove sídli Tribečské kultúrne centrum.

Obr. 21: Meštiansky dom na Stummerovej ulici
Figure 21: The bourgeois house in Stummer Street

Zdroj: M. Krajčík, 2011

Návšteva uvedených historických pamiatok by mohla byť popri tradičných kultúrno-spoločenských podujatiach v meste ďalším významným produktom cestovného ruchu. Jedným zo spôsobov zatraktívnenia historických pamiatok ako objektov cestovného ruchu v meste by mohlo byť ich označenie informačnými tabuľami s názvom národnej kultúrnej pamiatky, nápisom národná kultúrna

pamiatka a krátkym popisom v slovenskom a anglickom jazyku, čím by sa pamiatky výraznejšie dostali do povedomia obyvateľov a návštevníkov mesta. Tým by sa tiež z hľadiska cestovného ruchu zvýšil kredit mesta.

Treba poznamenať, že výroba a inštalácia tabúl sa dá zabezpečiť s finančnou spoluúčasťou MsÚ v Topoľčanoch v spolupráci s Krajským pamiatkovým úradom v Nitre, pracoviskom v Topoľčanoch. Zároveň je potrebné vziať do úvahy, že niektoré národné pamiatky sú v osobnom vlastníctve fyzických osôb, preto k inštalácii tabúl je potrebný aj súhlas majiteľa objektu.

Návrh textu vybranej informačnej tabule:

Kostol*Národná kultúrna pamiatka*

Pôvodne barokový rímskokatolícky kostol sv. Ondreja z r. 1285 s neskorobarokovými úpravami na začiatku 19. storočia, teraz kostol Nanebovzatia Panny Márie.

The Church*National cultural monument*

Originally a baroque roman catholic church of St. Andrew in 1285 with late baroque reconstruction at the beginning of the 19th century, now the church of the assumption of the seven sorrows Virgin Mary.

Budúcnosť mesta Topoľčany

Mesto Topoľčany podobne ako ostatné mestá sa nachádza pred novým programovým obdobím rokov 2014 – 2020. Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja na roky 2014 – 2020 by mal naplňovať pokračovanie ďalšieho rozvoja mesta.

Okrem projektov, ktoré sa v meste realizovali v rámci Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta na roky 2007 – 2013, mesto v súčasnosti uskutočňuje prevažne z vlastných zdrojov ďalšie projekty, ktoré zlepšia kvalitu života jeho obyvateľov a podnikateľské prostredie v meste (www.topolcany.sk, 2012, 2013a, 2013b). Opravou priestorov v suteréne pod radnicou mesta sa začali od augusta 2013 využívať reprezentačné priestory mesta, ktoré slúžia aj ako koncertná sála.

Koncom roku 2013 sa začala rekonštrukcia mestskej tržnice a vedľa nej aj budovy prvej pošty v meste. Modernizácia tržnice zahŕňa jej zastrešenie, úpravu predajnej plochy, opravu budov tržnice, predajných stolov, plynovú prípojku, kanalizáciu, elektroinštaláciu a rozvody vody. Rekonštrukcia pôvodnej budovy

pošty sa bude týkať opravy fasády, výmeny okien a strešnej krytiny.

Mesto od roku 2014 a v ďalších rokoch plánuje realizovať projekt rozšírenia oddychovej zóny Margarétka na sídlisku Juh. Začne sa s budovaním nového námestia na sídlisku Juh. V blízkosti nákupného centra Kaufland na Ulici Československej armády v „jame“ sa plánuje postaviť päťpodlažný parkovací dom, investor na základe požiadavky mesta zároveň postaví nové nákupné a zábavné centrum s detským ihriskom, kinom a stravovacím zariadením. Po vzore Fit parku pre seniorov na sídlisku F v meste sa plánuje výstavba športovo-oddychovej zóny na sídlisku Východ s fit parkom, terénou dráhou pre cyklistov, v zime s možnosťou korčuľovania vonku. V meste sa hľadá vhodný priestor pre budúcu výstavbu viacúčelového športového zariadenia.

Aktuálnou úlohou je i rozširovanie a ďalšia modernizácia dotriedňovacieho dvora odpadového hospodárstva. Mesto priebežne rieši úpravu chodníkov a ciest, revitalizuje pešiu zónu v centre mesta. V rokoch 2014 až 2015 plánuje v priemyselnej zóne na juhovýchode mesta výstavbu križovatky s kompletnou infraštruktúrou.

V rámci priority podpory rozvoja cestovného ruchu sa plánujú riešiť stavebné úpravy Topoľčianskej turisticko-informačnej kancelárie TOP TIK.

V prioritě infraštruktúry verejných služieb sa predpokladá realizácia projektov týkajúcich sa zväčšenia počtu parkovacích miest, rekonštrukcia komunikácií a chodníkov, rekonštrukcia verejného osvetlenia, vybudovanie novej vstupnej brány a rekonštrukcia verejného osvetlenia na novom cintoríne, rozšírenie starého cintorína, rekonštrukcia cesty na starom cintoríne.

V prioritě ochrana a regenerácia prírodného prostredia sa uskutoční inventarizácia zelene a rozširovanie zelene za účelom zlepšenia prírodného prostredia mesta.

Priorita podpory aktivít zameraných na zvýšenie úrovne spoločenských podujatí sa bude zabezpečovať investíciami do ďalšej rekonštrukcie mestského kúpaliska, futbalového štadióna, zimného štadióna, Spoločenského domu. Nainštalujú sa nové uvítacie monumenty so symbolmi mesta.

V roku 2011 projekt Klaster Topoľčany naštartoval rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu na území okresu aj mesta (www.klastertopolcany.sk). Skvalitnenie a propagácia služieb a produktov cestovného ruchu v meste sa začína rozbiehať. Významným produktom cestovného ruchu by mohli byť oveľa viac ako doposiaľ víkendové kultúrno-spoločenské a športové podujatia, ktoré by rozšírili ponuku doterajších tradičných podujatí zabezpečovaných mestom Topoľčany v spolupráci s Mestským kultúrnym strediskom a športovými klubmi v meste. Návšteva podujatí by mohla byť spojená s prípadným víkendovým pobytom návštevníkov mesta z iných regiónov, čo by mohla spropagovať Topoľčianska turisticko-informačná kancelária TOP TIK.

Popri tradičných podujatiach, akými sú vynášanie morény a rozlúčka so zimou, Veľká noc v ľudových tradíciách, Deň detí pred radnicou a Festival hier

a zábavy, Deň ľudových remesiel počas Topoľčianskych hodov, Vianoce v ľudových tradíciách s koledníkmi a betlehemom (obr. 22), Mikuláš na Námestí M. R. Štefánika, by návštevníci mesta tiež mohli navštíviť podľa záujmu buď športové podujatia, historické pamiatky, alebo by sa mohli zúčastniť kultúrnych podujatí v Dome kultúry.

Obr. 22: Kalendárium podujatí na Vianoce 2013

Figure 22: The events calendar for Christmas 2013

Zdroj: M. Krajčík, 2013

Topoľčany sa z hľadiska predpokladov a súčasnej úrovne cestovného ruchu javia ako mesto, ktoré má značný potenciál rozvoja cestovného ruchu smerom k zlepšovaniu jeho kvality. Historické objekty dodnes zachované i napriek zásahom novej výstavby by mohli pôsobiť priťažlivo na výraznejší rozvoj cestovného ruchu a zviditeľnenie mesta v rámci Slovenska. I napriek tomu, že do mesta prichádza len veľmi málo zahraničných návštevníkov, mesto by preto mohlo byť zaujímavé predovšetkým pre cestovný ruch domáceho obyvateľstva. Zahraniční návštevníci sú väčšinou potomkovia židovského obyvateľstva, ktorí od konca 17. storočia až do druhej svetovej vojny žili v meste, prípadne iní náhodní návštevníci. Mesto má partnerské vzťahy s nemeckými mestami Artern a Einbeck, francúzskym mestom Mazingarbe, poľským mestom Rybnik, českým mestom Luhačovice, macedónskym mestom Prilep a Jászberény v Maďarsku (www.topolcany.sk, 2013). Propagácia mesta Topoľčany by mohla cielene smerovať k týmto mestám prostredníctvom vydávania propagačných materiálov v anglickom jazyku a v jazykoch obyvateľov partnerských miest.

Jedným zo spôsobov zatraktívnenia historických pamiatok ako objektov

cestovného ruchu v meste sa javí ich označenie tabuľou národná kultúrna pamiatka. Prípadnou realizáciou nášho projektu v spolupráci s projektovým manažérom na Mestskom úrade v Topoľčanoch by sa pamiatky dostali výraznejšie do povedomia návštevníkov mesta, ale aj obyvateľov mesta a zvýšil by sa tým kredit mesta z hľadiska cestovného ruchu.

Záver

Mesto Topoľčany z hľadiska regionálneho rozvoja má predpoklady pre to, aby sa z bývalého poľnohospodárskeho, neskôr trhového, potom priemyselného sídla ďalej pretváralo na polyfunkčné zaujímavé mesto predovšetkým so služobno-obchodnými funkciami, poskytovalo služby nielen pre obyvateľov mesta, ale aj jeho zázemia. Imidž mesta dotvárajú kultúrne a športové podujatia v meste, ktoré sú navštevované obyvateľmi nielen mesta, ale i blízkeho regiónu. Pre samotných obyvateľov Topoľčany ponúkajú pokojný život v modernom meste, kde sa prelínajú historické pamiatky s modernou architektúrou.

Cieľom uskutočneného prieskumu verejnej mienky analýzou dotazníka o predstavách obyvateľov mesta na atraktivitu mesta bolo získať informácie o postojoch, názoroch a potrebách obyvateľov v meste Topoľčany za účelom rozvoja cestovného ruchu. Prieskum okrem iného ukázal, že obyvatelia za typické atraktivity mesta považujú kultúrne podujatia, následne športové podujatia a historické pamiatky. Mladšie ročníky menej poznajú historické pamiatky. Aj preto je potrebné zabezpečiť informovanosť o pamiatkach napríklad ich označením, vydávaním informačných materiálov, prípadne riešiť organizovanú návštevnosť prostredníctvom aktivít turisticko-informačnej kancelárie (Krajčík, 2013).

Literatúra

Dubcová, A. – Kramáreková, H. – Farkaš, C. 2007. Geografia. 4. vyd. Nitra : Enigma, 2007, 330 s. ISBN 978-80-89132-34-8.

Dubcová, A. a kol. 2008. Geografia Slovenska. 1. vyd. Nitra : UKF, 2008, 351 s. ISBN 978-80-8094-422-3.

Dubcová, A. – Krogmann, A. – Kramáreková, H. 2011. Aktualizácia stratégie rozvoja cestovného ruchu NSK na roky 2007-2013 a aktualizácia akčného plánu pre jednotlivé strategické ciele na roky 2011-2013. NSK. 2011.
http://www.unsk.sk/files/oblasti/CR/aktualizacia_strategie_cr.pdf (2012-07-05).

Gerhátová, B. 2006. Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Topoľčany na roky 2007 – 2013. Mesto Topoľčany, 2006. <http://www.topolcany.sk/plan-rozvoja-mesta-topolcany-na-roky-2007-2013.phtml?id3=19805> (2011-12-23).

Hudec, O. a kol. 2009. Podoby regionálneho a miestneho rozvoja. 1. vyd. Košice : Ekonomická fakulta TU, 2009, 344 s. ISBN 978-80-855-0117-4.

- Chochulová, G. a kol. 1999.** Mesto Topoľčany. 1. vyd. Topoľčany : Tristanpress, 1999, 47 s. ISBN 80-967604-3-2.
- Kadliečková, J. – Grežo, V. 2011.** Projekt z európskych fondov – Klastor Topoľčany. In Radničné zvesti. roč. 5, 2011, č. 19, s. 5.
- Klastor Topoľčany. 2012.** Dni regiónu. <http://www.klastertopolcany.sk/> (2012-07-11).
- Krajčík, M. 2011.** Komplexná geografia mesta Topoľčany. Bakalárska práca. Nitra : FF UKF, Katedra geografie a regionálneho rozvoja, 2011. 87 s.
- Krajčík, M. 2012.** Projekt informačných tabúl historických pamiatok v meste Topoľčany. Práca študentskej vedeckej a odbornej činnosti. Nitra : FPV UKF, Katedra geografie a regionálneho rozvoja, 2012. 52 s.
- Krajčík, M. 2013.** Regionálny rozvoj mesta Topoľčany. Diplomová práca. Nitra : FPV UKF, Katedra geografie a regionálneho rozvoja, 2013. 115 s.
- Mariot, P. 1983.** Geografia cestovného ruchu. 1. vyd. Bratislava : Veda, 1983. 233 s.
- Mesto Topoľčany. 2012.** Akčný plán, monitoring a hodnotenie PHSR v r. 2007-2012. [online]. Dostupné na internete: http://www.topolcany.sk/plan-rozvoja-mesta-topolcany-na-roky-2007-2013.phtml?id_menu=55150&limited_level=1&stop_menu=62623 (2012-07-11).
- Mesto Topoľčany. 2013a.** Informácie o aktuálnych projektoch mesta. Osobná komunikácia. 2013-03-06. e-mail: vladimirgrezo@topolcany.sk
- Mesto Topoľčany. 2013b.** Programový rozpočet mesta na roky 2013-2015. http://www.topolcany.sk/?id_menu=81146&limited_level=1&stop_menu=1#me (2013-03-10).
- Mesto Topoľčany. 2013.** Partnerské mestá. [online]. Dostupné na internete: http://www.topolcany.sk/?id_menu=12525&limited_level=1 (2013-02-03).
- Pamiatkový úrad SR. 2011a.** Register národných kultúrnych pamiatok. [online]. Dostupné na internete: http://www.pamiatky.sk/pamiatky/data/obrazky/File/pamiatkovy_urad/evidencia%20pamiatok/NRK.pdf (2011-06-20).
- Pamiatkový úrad SR. 2011b.** Evidencia kultúrnych pamiatok na Slovensku. http://www.pamiatky.sk/pamiatky/data/obrazky/File/pamiatkovy_urad/evidencia%20pamiatok/NRK.pdf (2011-07-20).
- Špoták, M. – Jakubíková, D. 2012a.** Stratégia cestovného ruchu v okrese Topoľčany. RRA Topoľčiansko, 2012. <http://www.rrato.eu/news/strategia-cestovneho-ruchu-v-okrese-topolcany-na-pripomienkovanie> (2012-01-15).
- Špoták, M. – Jakubíková, D. 2012b.** Akčný plán rozvoja cestovného ruchu v okrese Topoľčany. RRA Topoľčiansko. [online]. Dostupné na internete: files.rrato.eu/200000244-624fe634a0/AKCNY_PLAN.pdf (2012-01-15).
- Štatistický úrad Slovenskej republiky. 2012.** Obyvateľstvo podľa veku a pohlavia v roku 2011. http://portal.statistics.sk/files/ev_obyvatelstvo-podla-veku-pohlavia.pdf (2012-06-25).
- Zbierka. 2008.** Zákon o podpore regionálneho rozvoja č. 539/2008 Z. z.

http://www.zbierka.sk/sk/vyhľadavanie?filter_sent=1&_filter_predpis_aspi_id=539%2F2008+Z.z.&q=z%C3%A1kon+o+region%C3%A1lnon+rozvoji (2012-03-12).
http://www.topolcany.sk/?id_menu=12525&limited_level=1

REGIONAL DEVELOPMENT OF THE TOWN OF TOPOĽČANY

Summary

In terms of the regional development, the town of Topoľčany has the assumptions to be transformed from the former agricultural then market and next industrial centre into a multifunctional interesting town with staff business services. The town is capable to offer not only the services for its residents but also for the nearby area people.

It is expected that the regional development of the town of Topoľčany will lead to efforts to promote the principles of sustainable development, the balance of the social, economic and environmental development even in the next period.

The possible implementation of the project in the cooperation with the project manager at the Town Hall could significantly help within the overall development of the tourism in the town as well as improve the awareness of the town inhabitants and its visitors about the monuments in the town.

Mgr. Milan Krajčík

Gymnázium Topoľčany

Ul. 17. novembra 1180, 955 01 Topoľčany

E-mail: milanko.krajcik@gmail.com

RNDr. Hilda Kramáreková, PhD.

Katedra geografie a regionálneho rozvoja FPV UKF v Nitre

Trieda A. Hlinku 1, 949 74 Nitra

E-mail: hkramarekova@ukf.sk